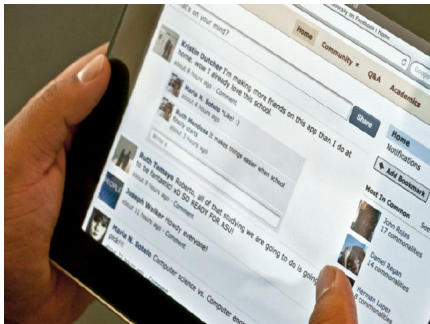


## Facebook: ένα photoshop ψυχής

Συντάχθηκε απο τον/την Yiannis Aeras  
Κυριακή, 18 Σεπτέμβριος 2011 19:35

---



Μπήκα στο facebook πριν από τρία χρόνια. Στην αρχή βρήκα κάποιους φίλους που ήταν χαμένοι στην στρατόσφαιρα του χρόνου, ύστερα έπαιξα με περισσότερο η λιγότερο ευφυή στάτους, αργότερα άρχισα να κολλάω με κάποια ολέθρια «απλικέισιονς» -υπήρξαν και μέρες που σπαταλούσα ως και δυο ώρες εκεί μέσα παίζοντας από mafia wars, ως και πέναλτι με ομοιοπαθή συγγραφέα. Ταυτόχρονα ο αριθμός των «φίλων» αύξανε γεωμετρικά. Λίγο καιρό αργότερα, όταν το πανηγύρι του παλιμπαιδισμού καταλάγιασε, άρχισα να καταλαβαίνω πως, τουλάχιστον για μένα, ο μόνος λόγος να συνεχίσω να είμαι στο χώρο αυτό, είναι για επικοινωνώ τη δουλειά μου.

Όσο αύξαναν οι φίλοι, τόσο μειωνόταν η ενασχόληση μου, η οποία πλέον παίρνει κανα δεκάλεπτο ημερησίως. Όμως μην είμαστε και αφοριστικοί. Οφείλω να παραδεχτώ ότι το facebook ως εργαλείο με έχει βοηθήσει εξαιρετικά σε κάποιες επικοινωνίες με το εξωτερικό -δε θα ξεχάσω ότι κανόνισα την έκδοση ενός βιβλίου μου στο Πόρτο μέσα από την fb επαφή με έναν Πορτογάλο συγγραφέα.

Τώρα όμως όταν μπαίνω στον «τοίχο» μου και τον βλέπω τίγκα στις καρδούλες και στα ζωάκια -ενώ το «σπίτι» μου κατακλύζεται από καλέσματα για εκδηλώσεις (από το reunion του Ομίλου Φιλοτελιστών Γυμνασίου της Θεσσαλίας, ως την κοπής πίτας των φαν του ποδόσφαιρου σάλας), και από προτάσεις μέλους σε ασύλληπτης ηλιθιότητας γκρουπ, αναγκάζοντάς με να σβήνω και να σβήνω, και οδηγώντας σε αγκύλωση τον δείκτη του δεξιού χεριού-, αναρωτιέμαι τι άραγε συμβαίνει επί της ουσίας εδώ μέσα.

Δεν χρειάζεται φυσικά εδώ να εξηγήσω το τι είναι το facebook και πώς λειτουργεί. Η πλειονότητα των αναγνωστών είμαι βέβαιος ότι είναι μέλη, όπως και εκατοντάδες εκατομμύρια παγκοσμίως, ο καθένας φυσικά για διαφορετικούς λόγους. Άλλοι το χρησιμοποιούν επαγγελματικά, άλλοι για επαφή, άλλοι για φλερτ, άλλοι από μοναξιά, άλλοι από βαρεμάρα, άλλοι για να βγάζουν απωθημένα. Όλους όμως τους συνδέει ένα στοιχείο. Είναι μέλη μιας εικονικής πραγματικότητας, μιας άυλης αντανάκλασης του εαυτού τους σε μια άλλη μεγαλύτερη άυλη αντανάκλαση. Φυσικά, άνθρωποι το φτιάξαμε κι αυτό κι όπως κάθε ανθρώπινο τεχνούργημα -από το τηλέφωνο μέχρι το αυτοκίνητο-, μπορεί να είναι από χρήσιμο, μέχρι εργαλείο επίδειξης και απύθμενης σάχλας.

Πριν μπω στο facebook η διαδικτυακή μου έκφραση περιοριζόταν σε ένα μπλογκ. Εδώ μιλάμε όμως για έναν άλλο κόσμο. Στο μπλογκ ο χρήστης επιλέγει τις πληροφορίες της

σελίδας και η αντίληψη των άλλων γι αυτόν βασίζεται σε εκείνο που ο χρήστης ο ίδιος επιλέγει να αποκαλύψει. Στο facebook, οι «φίλοι» είναι που προσθέτουν πληροφορίες για τον χρήστη του προφίλ και οι αντιλήψεις συνδιαμορφώνονται. Όσο λείπω από το σπίτι μου, η σελίδα μου μπορεί να γεμίσει από υλικό το οποίο δεν θα μπορώ να ελέγξω όσο δεν είμαι στον υπολογιστή, κάτι που σημαίνει ότι, στον υπέροχο αυτό κόσμο, η ταυτότητα σου δεν είναι κάτι που σου «ανήκει» απόλυτα.

Όμως μια σελίδα στο «φεισμπούκι» τότε δεν είναι αθώα. Το στήσιμο ενός προφίλ, αποκαλύπτει πολλά, από ναρκισσισμό (επιλογή φωτογραφίας, επιλογή εικόνας σταρ), μέχρι φοβο (μη επιλογή φωτογραφίας) από επιδειξιμανία (επώνυμοι “φίλοι”, φιγουρατζιδικά info του στιλ ‘δες τι έχω κάνει’), αφέλεια (βλακώδη, επικολυρικά στάτους), απόγνωση, (απελπισμένα στάτους) χαύνωση (απλικέσιον. παιχνιδάκια).. Εάν κάποιος δει το φαινόμενο με μια λοξή ματιά είναι ένας φρουδικός παράδεισος...αλλα από την ανάποδη, η αντανάκλαση είναι του αποκαλύπτει το ψυχισμό και όχι το ίδιο το πρόσωπο.

Μπροστά στην οθόνη δεν υπάρχουν ρίσκα. Ο χωροχρόνος αλλοιώνεται, η γλώσσα κονιορτοποιείται, η εικόνα μεταλλάσσεται. Το προφίλ ενός χρήστη είναι ένας θραυσματικός άυλος πίνακας, ένα δάσος συμβόλων, μια παράσταση in progress, μια ψηφιακή περφόρμανς από την οποία φυσικά απουσιάζει ο ίδιος ο πρωταγωνιστής, απουσιάζει η γλώσσα του σώματος, το αυθεντικό συναισθημα. Είναι ένα photoshop ψυχής.

Οι οπαδοί του θα αντιτάξουν ότι το facebook αποτελεί την πιο αντιπροσωπευτική μορφή κοινωνικής δικτύωσης. Ότι ξέρεις με ποιον μιλάς, βλέπεις την φωτογραφία του, ενημερώνεσαι για τα ενδιαφέροντα του, κλπ. Όμως αρκεί αυτό για να δημιουργήσει «σχέση»; Πέραν βέβαια των ψεύτικων η παραπλανητικών προφίλ, ο γιγαντισμός του σάιτ έχει διαλύσει κάθε αίσθηση κοινότητας. Ανοίγοντας το προφίλ σου, είσαι αναγκασμένος να διαβείς μια θάλασσα αχρήστων πληροφοριών, σαν να είσαι υποχρεωμένος, για να μπεις στο σπίτι σου, να διασχίσεις την πλατεία μιας πολύβουης πόλης εν ώρα αιχμής. Και εδώ τίθεται το έξης διπλό ερώτημα: Όσοι έχουν λίγους φίλους (που τους ξέρουν) γιατί δεν επικοινωνούν μαζί τους απ’ ευθείας; Και όσοι έχουν πολλούς, εάν δεν υπάρχει ένας σοβαρός λόγος να επικοινωνήσουν κάτι μαζικό (καλλιτεχνικό, πολιτικό, επιχειρηματικό), γιατί τους διατηρούν; Στο δεύτερο βεβαία η απάντηση αναδύεται μέσα από την εγγενή ματαιοδοξία του ανθρώπινου είδους, εδώ υπάρχουν χώροι που «πουλούν» φίλους σε όσους αποζητούν μια τεχνητή δημοφιλία!

Η αλήθεια είναι ότι υπήρξαν προσπάθειες ο χώρος να ανοίξει σε θέματα κοινωνικού προβληματισμού. Μέσα όμως στο χάος των εθνικιστικών, σεξιστικών, αντιδραστικών έως και ρατσιστικών σελίδων, οι μικρές αυτές νησίδες καταπίνονται από το κυρίαρχο τσουνάμι σάχλας.

Είναι γνωστο ότι το δίκτυο είναι εν πολλοίς ανεξέλεγκτο. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας ωστόσο η κοινωνική δικτύωση θα πάρει άλλη μορφή. Δεν ξέρω αν κάποτε ο χρήστης ενός προφίλ θα είναι σε θέση (ή θα θέλει) η σελίδα του να αντανάκλα πιστά την ταυτότητα του, αλλά, προς το παρόν, η εικόνα είναι μπασταρδεμένη, νοθευμένη με την ίδια τη φιλοσοφία του μέσου να το οδηγεί όλο και περισσότερο σε έναν ωκεανό κοινοτοπίας.

## Facebook: ένα photoshop ψυχής

Συντάχθηκε απο τον/την Γιάννης Aeras  
Κυριακή, 18 Σεπτέμβριος 2011 19:35

---

Όπως συμβαίνει με αλκοόλ, αλλά και με κάθε καινούργια τεχνολογική εξέλιξη που δημιουργεί μια νέα ανάγκη, το μυστικό είναι ένα. Να το πίνεις, όχι να σε πίνει.

από τον Αλέξη Σταμάτη

ΠΗΓΗ [ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΤΩΡΑ...](#)

{jcomments on}